

**Posolstvo Posvätnej synody
Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku
- Christovo Narodenie 2019-20**

Duchovní otcovia, bratia a sestry, vyvolený, požehnaný a milovaný Boží ľud:

ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΑΓΔΑΕΤΕΑ!

Odnepamäti začína kresťanská Cirkev oslavu svojich sviatkov a pamiatok svätých v predvečer sláveného dňa – a nie je to inak ani v svetlý deň Christovho Narodenia – РЖТВА. Nuž aké sú prvé slová, ktorými nás naši svätí Otcovia – autori bohoslužobných textov – uvádzajú do osláv dňa Narodenia nášho Spasiteľa? Приидите, возрадемса гдѣи – Poďte, radujme sa Hospodinovi! Ak by nepovedali nič iné, úplne by stačili i tieto prosté slová – tešme sa novonarodenému Christovi! Ale oni nám нагтождю тѣиѣ сказуѣ vysvetľujú, v čom sa ukrýva tajomstvo radosti nastávajúceho dňa: ередостѣннѣ гадѣжа разрѣшнѣа, пламенное ордѣе пѣци дѣтѣ, ѣ червѣмѣз ѡспѣпѣтѣз ѡ дрѣва жнзѣи – bol zborený múr oplotenia, ohnivý meč sa odvrátil a cherubín odstúpil od stromu života – a to všetko preto, aby mohol človek opäť ochutnať sladkosť Raja, z ktorého bol vyhnaný kvôli neuposlušnutiu Božieho príkazu. Ale toto sú len vonkajšie dôsledky udalosti Christovho Narodenia. Jeho skutočnou podstatou a pravým Tajomstvom je nasledovné: неизмѣннѣи ѡбразѣз очь, начертѣннѣи принодѣиѣа ѣгѣѣ, зрѣкѣз рабѣа приѣмлетѣз - verná podobizeň Otca, odtlačok Jeho večnej súcnosti prijíma podobu sluhu (otroka). Akým spôsobom? Ѣ неиздѣобрачнѣа мѣре прошѣдѣз – narodiac sa z Matky, Ktorá nepoznala manželské lôžko, не прѣложѣннѣи прѣтерпѣкѣз – nepodstúpiac zmenu, ѣже ко вѣк прѣбѣтѣа, бѣз сѣи истиннѣз – lebo zostal tým, čím bol – opravdivým Bohom, ѣ же не вѣк приѣтѣз, чѣвѣкѣз бѣвѣз чѣвѣколібѣа радѣи – a prijal, to, čím nebol – stal sa človekom z lásky k človeku.

Cirkev vždy nazývala vtelenie Boha zvláštnym a slávnym Tajomstvom – tajomstvom, ktoré nie je možné preskúmať, ale ktoré sa zjavuje – nakoľko je to možné – tým, čo ho prijímajú s vierou a úctou. Charakteristické sú slová svätého Jána Zlatoústeho: **Pocitujem strach pred týmto Božím Tajomstvom. Čo mám povedať a ako o ňom hovoriť? Predvečný Boží Syn, nesmrteľný, neviditeľný, nehmotný – si obliekol naše viditeľné a smrteľné telo. Prečo? Ako viete, my ľudia veríme viac v to, čo vidíme, než v to, čo počujeme. Boh sa rozhodol, že sa pred nami zjaví vo viditeľnej podobe človeka, aby takýmto spôsobom rozptýlil akékoľvek pochybnosti o Svojej existencii... A ďalej hovorí: Prijal moje telo - ponúka mi Svojho Ducha. Berúc a dávajúc daroval mi poklad večného života: berie moje telo, aby ma posvätil – dáva mi Svojho Ducha, aby ma zachránil.**

Akým bol svet, do ktorého prišiel Christos? Presne taký, do akého sa rodíme i dnes my všetci – plný ľudskej zloby, hlúposti a krutosti. Vari obchodovanie s ľuďmi, vykorisťovanie slabých a zabíjanie bezbranných poznal len dávnovek a my, ľudia súčasnosti, žijeme v ideálnej spoločnosti slobody, rovnosti a bratstva všetkých ľudí? Vari ulice plné chorých a žobrákov boli typické len pre staroveký Rím a stredovek, a bezdomovci dneška sú len výplodom našej predstavivosti? Vari pokrytectvo, podvody, zvrátenosť, plytvanie, úpadok mravov, násilie, bezbožnosť a krutosť boli charakteristické len pre ľudí vtedajšej doby a obyvateľov dnešnej zjednotenej, vyspelej, osvietenej a pokrokovej Európy sa netýkajú? Práve pre nás, pre celé ľudstvo, pre ľudí všetkých dôb a celého sveta – vyšlo dnes v malom júdskom Betleheme Slnko spravodlivosti. Vyšlo, aby osvietilo; vyšlo, aby zohrialo; vyšlo, aby prinieslo nový život.

Mnohí z nás v priebehu života zabúdame, že oslavy sviatku Vtelenia Božieho Syna nám boli dané i ako príležitosť na zastavenie, stíšenie sa, zamyslenie a prehodnotenie. V našom vedomí sa často sviatky Christovho Narodenia spájajú s obdobím prázdnin a dovoleníek, návštev a zábav, darov a blahoželaní. Našou najväčšou

starosťou je čo najkrajšie vyzdobiť vianočný stromček a obklopiť ho množstvom vianočných darov. Pestrá výzdoba ulíc a námestí, farebné svetlá vo výkladoch obchodov a na fasádach domov síce vytvárajú jedinečnú a nezabudnuteľnú atmosféru, avšak uprostred sviatočného zhonu a ruchu sa ľahko môže stať, že zabudneme na hlavné posolstvo pokorných jaslí, ktoré sa stali prvou kolískou Bohočloveka. Aby sme ho mohli začuť, je potrebné ticho – treba, aby zmlklo všetko okolo nás i vnútri nás – nielen zvuky zeme, ale aj hluk našej vlastnej duše.

Novonarodený Christos neprichádza – nech to znie akokoľvek paradoxne – aby nastolil mier, blahobyť a spravodlivosť na tomto svete. On prichádza kvôli čomusi oveľa ťažšiemu – aby úplne premenil naše ľudské srdcia, aby dokonale obnovil človeka. Mier, blahobyť a spravodlivosť prichádzajú spolu s Ním ako nevyhnutný dôsledok „premeny zmysľania“ ľudských srdc. Jeho príchod na svet prináša ľuďom nádej, vieru, odpustenie, radosť, lásku – a vyháňa strach, úzkosť, skleslosť, zúfalstvo a hnev. My však častokrát slávime sviatok Christovho Narodenia bez toho, aby naše srdce so zbožnou úctou verilo v Neho, aby naše pery čo i len raz spomenuli Jeho meno, bez toho, aby sme na Neho mysleli. Oslavujeme Jeho narodeniny bez toho, aby Ho naše vnútro úprimne milovalo – a pritom On prišiel na svet z bezhraničnej lásky k nám. Preto Ho nechajme narodiť sa znova tajomným spôsobom i v našom srdci – nech ho premení a cez nás nech obnoví i celý tento stvorený svet. Nech sa pre nás stane Osloboditeľom z pút hriechu, Sprievodcom na ceste životom, Žriedlom požehnaní, Pravou túžbou, Zmyslom bytia, Všetkým vo všetkom – aby sme spolu s apoštolom Pavlom mohli zvolať: **Kto nás odlúči od Jeho lásky? Súženie alebo úzkosť, prenasledovanie, hlad, nahota, nebezpečenstvo alebo meč?** (Rim 8, 35)

Kedysi mágovia priniesli Christovi tri vzácne dary – **zlato, kadidlo a myrhu** (Mt 2, 11) – my mu prinesme svoju lásku, vieru a pokoru. Klaňajme sa Mu s láskou a spievajme s vierou spoločne anjelmi a pastiermi: **СЛА́ВА БЪЗ ВЪШНИХЪ БГѢ, ꙗ НА ЗЕМЛѢ МІРЪ, БЪЗ ЧЕЛОВѢЦЪ БЪХЪ БЛГОВОЛѢНІЕ!** - **Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj, medzi ľuďmi priazeň!** (Lk 2, 14).

† **Rastislav**

arcibiskup prešovský a Slovenska,
metropolita českých krajín a Slovenska

† **Michal**

arcibiskup pražský a českých krajín

† **Simeon**

arcibiskup olomoucko-brniansky

† **Juraj**

arcibiskup michalovsko-košický

† **Izaiáš**

biskup šumperský